

Et blick på arbeidet etter vannforskriften

PURA 10-års jubileum
8 mai 2018

Arne Haarr, Norsk Vann

Stikkord

- 💧 Bakgrunn
- 💧 Om Norsk Vann
- 💧 Vannforvaltningen
- 💧 Utfordringer
- 💧 Muligheter

Norsk Vann

- Våre medlemmer dekker ca. 95 % av Norges innbyggere
 - Kommuner, IKS, AS, KF, SF, driftsassistanser
 - Tilknyttede medlemmer
- Interesseorganisasjon
- Kompetanseorganisasjon
- Samarbeidsavtale med bl.a. KS og Avfall Norge
- Samhandler med en rekke org. nasjonalt, europeisk, nordisk

Internasjonalt: Vannkrise og bærekraft

2014	2015	2016	2017
Fiscal crises	Water crises	Failure of climate-change mitigation and adaptation	Weapons of mass destruction
Climate change	Rapid and massive spread of infectious diseases	Weapons of mass destruction	Extreme weather events
Water crises	Weapons of mass destruction	Water crises	Water crises
Unemployment and underemployment	Interstate conflict with regional consequences	Large-scale involuntary migration	Major natural disasters
Critical information infrastructure breakdown	Failure of climate-change mitigation and adaptation	Severe energy price shock	Failure of climate-change mitigation and adaptation

Kilde: World Economic Forum 2017

➤ International Decade for Action 2018-29 «Water for Sustainable Development»

Stort investeringsbehov i norsk vannbransje

280 mrd. kr 2016-40
og 4 % årlig
gebyrvekst for å:

- Håndtere befolkningsvekst
- Innfri strengere kvalitets- og sikkerhetskrav
- Tilpasse til et endret klima

bedreVANN

Resultater 2016

Tilstandsvurdering av kommunale vann- og avløpstjenester

Foto: Bedre vann er et mål. © 2017 for utførelsen ved vår blanding av vann og kloakk. Foto: Øystein S. Foss.

Store investeringer = stort
potensiale
hvis vi gjør de rette valg

- 💧 Bærekraftige løsninger
- 💧 Kostnadseffektive løsninger
- 💧 Innovasjon og økt grønn konkurransekraft
- 💧 Miljøarbeidsplas

17 aug
2016

- Vannkartet er et nyttig innspill

Skrevet av [Thomas Langeland Jørgensen](#).

A photograph showing a man in a dark suit (Idar Kreutzer) shaking hands with a woman in a white t-shirt (Toril Hofshagen) who is holding a blue water map. They are standing on a boat in a harbor with buildings in the background.

Det sa Idar Kreutzer fra Regjeringens ekspertutvalg for grønn konkurransekraft da han formelt mottok Norsk Vanns "vannkart" av direktør Toril Hofshagen under Arendalsuka onsdag.

Viktig sektor med fragmentert «vannstyre»

Klima- og miljødept.

*Avløpsvann. Vannforskrift.
Slam. VA-gebyrer. Eierskap.
Klima/-tilpasning. Kulturminner*

Olje- og energidept.

*Vannressurser. Energi. Dammer.
Flom og skred*

Landbruks- og matdept.

*Slam. Biogass. Fosfor.
Tilsynsgebyrer*

Nærings- og fiskeridept.

*Tjenesteloven. Eierskap.
Anskaffelser*

Arbeids- og sos.dept.

Arbeidsmiljø

Kommunal- og modern.dept.

*Pbl. Organisering. Selvkost.
Geodata. Kommunereform*

Helse- og omsorgsdept.

*Drikkevann. Beredskap.
Miljørettet helsevern*

Justis- og beredskapsdept.

*Beredskap/sikkerhet. Brannvann.
Forbrukerkjøp*

Samferdselsdept.

Ledninger i grunnen. Vegvann

Finansdept.

*Merverdiavgift.
Skatteplikt*

Forsvarsdept.

Sikkerhetsloven

Mye er oppnådd etter innføring av

- Kunnskapsstøft for vannforskriften - for vannmiljøet med økte ressurser, økt overvåking og nye forvaltningsverktøy
- Etablert helhetlig, nedbørfeltbasert vannforvaltning, med arenaer for økt samordning mellom sektorer og mellom nivåer, samt lokal involvering og medvirkning.

Mye er oppnådd etter innføring av vannforskriften - II

- 💧 Mange tiltak igangsatt
 - 💧 Avløpstiltak
 - 💧 Ledningsnettfornyelse
 - 💧 Spredt avløp
 - 💧 Øvervann

- Men mye gjenstår fortsatt

- Kunnskapsgrunnlaget
- Tiltakskostnader - kost/nytte
- Grunnleggende for å kunne gjøre de viktigste tiltakene først

- Men mye gjenstår - II

Nye
vannmiljøutfordringer:

- plastavfall
- mikroplast
- legemidler i miljøet
- hvordan skal /kan
vanndirektivet og
vannforvaltningsplaner
bidra til å håndtere disse
utfordringene?

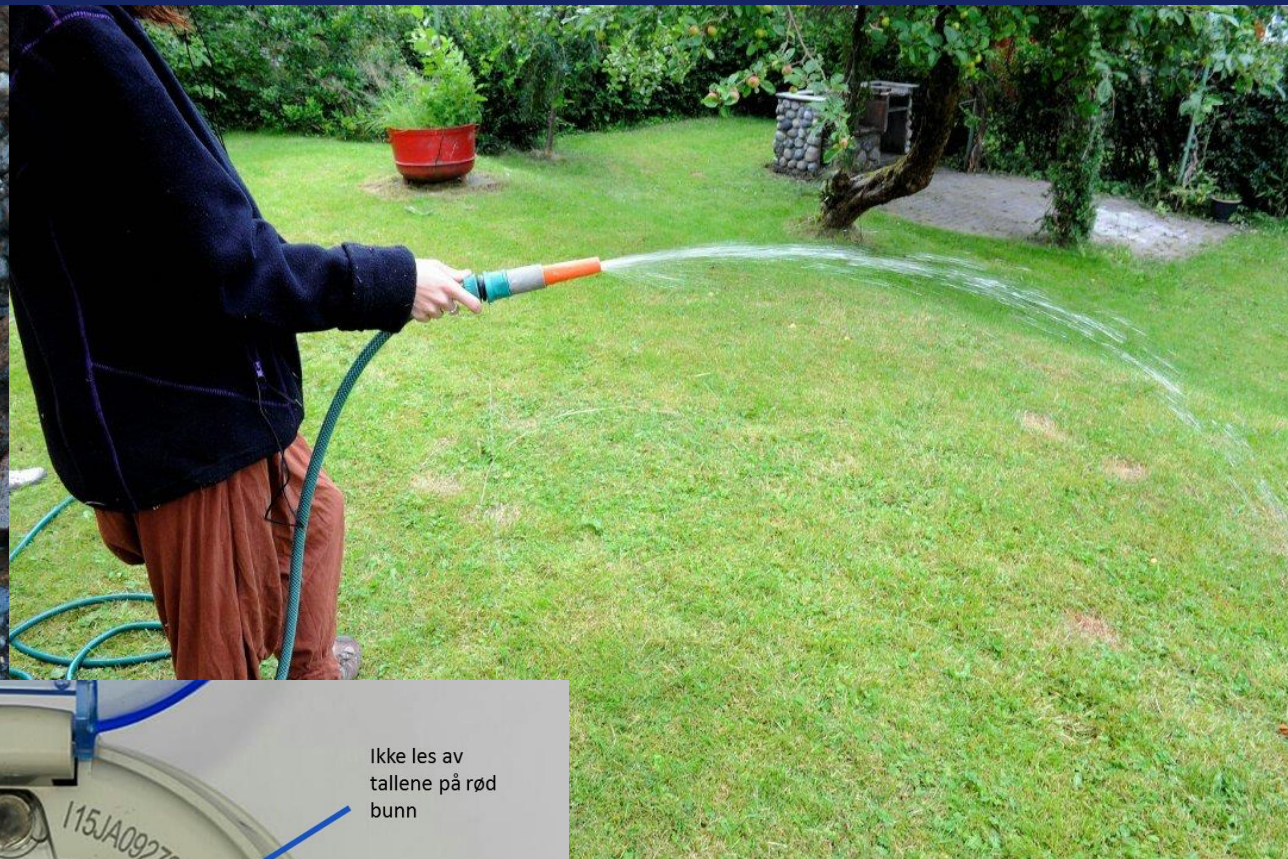
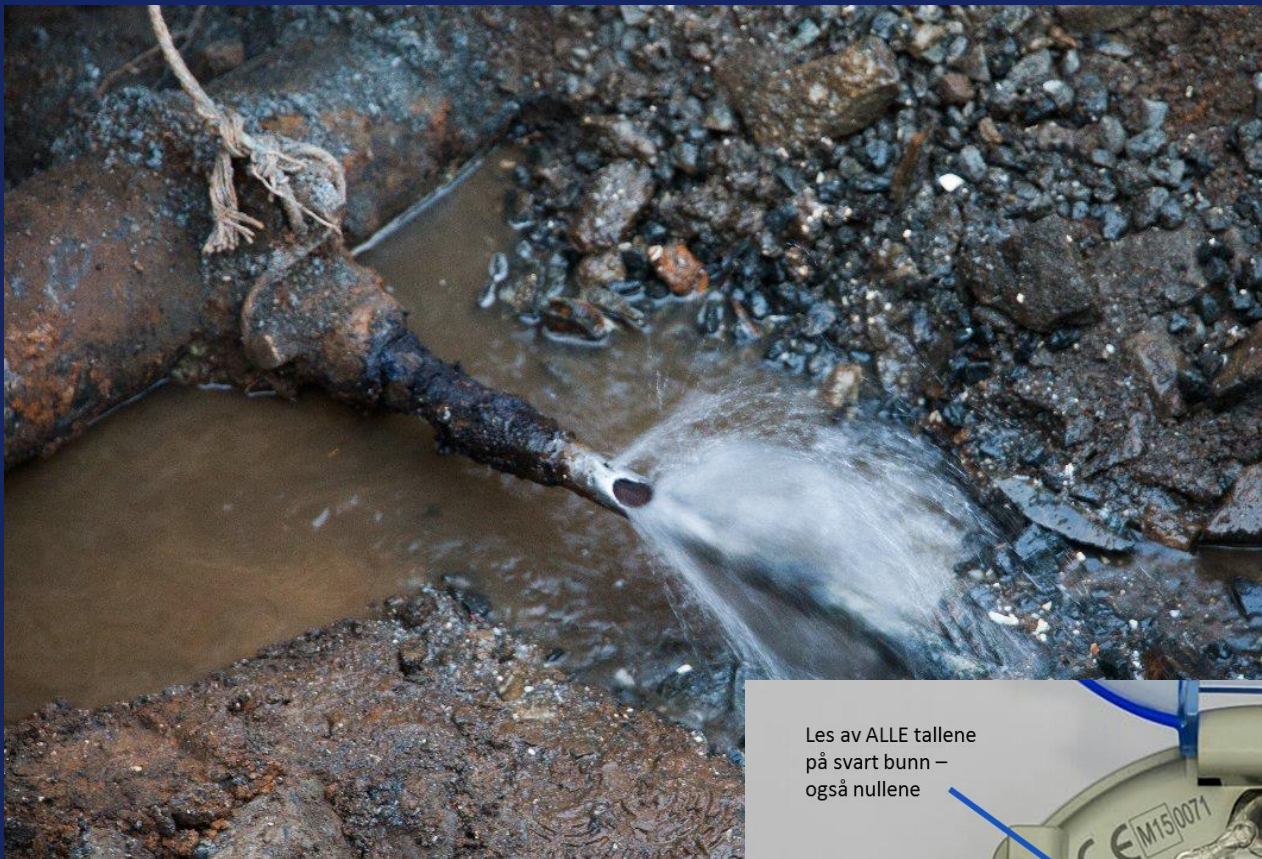

- Men mye gjenstår - III
- Prosesser på gang - III
 - nasjonalt og europeisk (Vannforskriften* og Vanddirektivet)
- Vannbransjen ønsker å være en ansvarlig medspiller
 - Kompetent og effektiv forvaltning
 - Incentivordninger
 - Ekstraordinære avløpstiltak
 - Avløp fra spredt bebyggelse
- *Tema i Stortingets

De fleste følger oppfordringer

- men hva skal kommunen gjøre med dem som ikke følger opp?

Les av ALLE tallene på svart bunn – også nullene

Ikke les av tallene på rød bunn

Vannbransjen har en tung rolle
- og et stort potensiale

*Øg trenger en «klima-, vann- og
miljøminister» !*

Muligheter

- Må skape blest om vannet!
- Må bli flinkere til å fortelle om gjennomførte tiltak - og hvorfor - og om mulige konsekvenser av det som ikke blir gjort
- Trygge badeplasser og lokale fiskemuligheter kommer ikke av seg selv

Plante- og dyrelivet i Glomma er avhengig av god vannkvalitet og at det renner nok vann i elva. Men både avrenning fra landbruk og vannkraftverk som holder igjen vann kan true den skjøre balansen i økosystemene. (Foto: Vidar Ruud/NTB scanpix)

Rent vann i Glomma kommer ikke av seg selv

Vann fra landbruket som renner ut i Glomma kan forstyrre balansen i økosystemet. Men en skjør enighet mellom landbruk, kraftindustri og vannforvaltning har sikret vannkvaliteten.

Øystein Rygg Haanæs
frilansjournalist

De regionale forskningsfondene

Fra forskning.no, 01.05.2018

• Egne koordinatører i vannområdene – en
Noen observasjoner - I
suksessfaktor

• Kommunene bidrar i arbeidet i vannområdene og i gjennomføring av prosess og tiltak i egen kommune.

• Dagens organisering har vært viktig for å få til lokalt engasjement og aktivitet rundt felles forvaltning av vannressursene.

• Plan- og bygningsloven

Noen observasjoner - II

- Krevende å få politisk prioritering lokalt - andre saker ofte viktigere
- Mange med delansvar - helhetsansvaret mangler
- Nøkkelen for god vannforvaltning er helhet og sammenheng med overordna plan (kommuneplanen sin arealdel, områdeplaner og reguleringsplaner)

• manglende deltakelse i gjennomførte evalueringer av vannforskriften*

- manglende deltakelse i planarbeidet, særlig fra regionale statlige etater, men også fra kommunene
- manglende nasjonale avklaringer mellom motstridende sektormål
- for dårlig kunnskapsgrunnlag
- forsinkede nasjonale veiledere
- for svak nasjonal

Gjennomførte evalueringer

- Lokal og regional samhandling mellom statlige, kommunale, regionale og frivillige aktører har vært viktige for å skape eierskap og involvering i arbeidet
- Statlige myndigheter har ikke nødvendig lokal eller regional kompetanse til å avveie samfunnets samlede behov

Gratulerer med 10 års-
jubileet!

